

Antoni Serra

«... no pot valorar-se l'art amb una moral sòlida, o no hi ha art.»

Gesam.melte Werke, de Robert Musil.

Al'actriu Hedy Lamarr —sempreviva, a pesar de la notícia funerària i periodística: atribuïble en tot cas a Hedwig Eva Maria Kiesler (o, si així es vol, a Eddy Kiesler amb làpida mortuòria del 1931)— i a l'escriptor Robert Musil els uneix, si em permeten de dir-ho, la terra de naixença: Àustria

Amb Thomas Bernhard, nat a Holanda, però amb nissaga austríaca i formació musical a Salzburg i Viena, els uneix una data: 1931. L'any que va néixer l'escriptor (¿els he de recordar la seva novel·la *Beton* i la vinculació geogràfica amb Mallorca?) i que correspon, prejudicis hitlerians a part, al del debut de l'actriu, la pre-Lamarr o sigui, la pòstuma Kiesler. Tot seguit vendria *Èxtasi*, la popularitat i Hollywood.

Això, i res més ... o tal vegada sí, hi ha o hi pot haver alguna cosa més diferent, ¿per què no?

No és nou —el diable ens guard d'originalitats militants, les quals, massa freqüentment, es converteixen en militars i bel·licistes— que Hollywood s'ha nodrit, quasi bé sempre, de material humà forà (actors, actrius, directors, guionistes...) Així la Metro, la del lleó boca badada and Goldwyn Mayer, va contractar Hedy Lamarr després d'*Èxtasi* (o *Ecstasy* o *Reka*, ja no ho sé, perquè la pel·lícula és txeca i tampoc ja no sé si són txecs o alemanys o austrohongaresos Kafka i Ungar i Capek, quin embolic, putes!), de l'escàndol dels seus nus i tota la parafernàlia estructural publicitària. És

clar que no sempre Hollywood es conquereix per l'escàndol...

Hedy Lamarr fou un símbol eròtic de la meua joventut, i vostès em perdonaran si faig referència, amb una absoluta manca d'humilitat, al període pliocènic dels sentiments privats i de la cinematografia. Vull dir que en la meua època de joventxo circulava un cel·luloide, ara no record si de 8 o de 16 mil·límetres, rigorosament i patèticament prohibit (era el

ximple i pur i dur franquisme de la croada celestial: *hay tres jueves que lucen más que el sol...*) i en el qual Hedy Lamarr apareixia totalment despullada. Deien que eren les escenes escandaloses d'*Èxtasi*, immorals i, per això mateix, del tot suggestives i suggeridores per a nosaltres, alumnes ben disciplinats de col·legi religiós. Na Lamarr apareixia sola, blanca, impol·luta, quasi bé transparent i neta no als sis mesos, com la fotografies que em varen fer a mi els pares... I em vaig enamorar de l'actriu, com poc abans m'havia enamorat de na Maria Félix (vestida amb túnica de romana mexicana): de la carn, de la

pell i no dels ossos, perquè la forma, en aquest cas, era superior al fons o sigui l'esquelet, però sí del sexe que només es deixava intuir per la turgència del pontet. Després vàrem veure —la gent de la meua generació de post *incivili*— l'actriu a *Samson and Delilah*, amb un Victor Mature que es deixava fer les mil bretolades per na Lamarr, a *I Take This Woman* i, entre d'altres títols, a *Cooper Canyon*, *Femina* o *The Strange Woman*. Així, després d'aquell director que la popularitzà, Machaty, l'havien de dirigir a terres nord-americanes des de Vidor a Van Dyke, des de McLeod a De Mille, Ulmer, Fleming i Farrow.

Ara m'han dit —crec haver-ho llegit a la premsa i haver-ho vist a la televisió— que l'actriu ha mort, als vuitanta i no sé quants d'anys... Jo no m'ho crec, com no em crec quasi bé res del que diu la premsa i emet la televisió. Només sé que, a la meua petita filmoteca, hi ha aquell vell cel·luloide prohibit i que allà hi belluga encara ara, feliç i sensual, n'Hedy Lamarr. No en va era també paisana d'Stefan Zweig (vienesos sense valsos ni la caterva d'Strauss), el mateix que

va elegir el suïcidi i va escriure: «Qualificaré de demoníaca la inquietud innata, i essencial a tot home, que el separa de si mateix i l'arrossega a l'infinit.» Efectivament, Hedy Lamarr ens arrossegava a l'infinit de la perversitat lliure.

Al cap i a la fi, Viena mai mor... ¿veritat, senyors Welles i Greene?

I Hollywood, sí acaba per morir més prest o més tard... amb els Oscar, les bambolines i la purpurina brillant dels decorats de Beverly Hills, efectes especials inclosos.

I Hedy Lamarr sobreviu amb Viena, *ad majorem Belcebub gloriam*. ■